

TÉMATICKÉ OKRUHY OTÁZEK K BAKALÁŘSKÉ ZKOUŠCE Z GEOGRAFIE - 2006

- 1 a) Systémové paradigma, systémy a synergetika v aplikaci na geografii. Geografické systémy.
b) Postavení Země ve vesmíru. Základní parametry oběžné dráhy Země. Vliv kosmických těles na Zemi. Měsíční fáze.
c) Sídelní prostor a jeho vymezení.
- 2 a) Vývoj pojetí objektu a aspektu geografie. Geografický determinismus a indeterminismus. Geopolitika.
b) Vyjmenujte a popište minimálně 3 vyvřelé, 3 sedimentární a 3 metamorfované horniny.
c) Základní jednotky výrobní sféry a geografický přístup (informační zdroje, charakteristiky a metody hodnocení).
- 3 a) Současné pojetí objektu a aspektu geografie. Specifičnost geografického přístupu. Základní geografické metody.
b) Definice klimatologie a hydrogeografie. Klimatotvorné faktory a jejich charakteristika. Rozlišení klimatických dějů podle prostorového rozsahu.
c) Systémový a synergetický přístup v geografii (základní pojmy, principy a využití).
- 4 a) Geosféry Země - definice, prostorové vymezení, vzájemný vztah a význam.
b) Půdotvorné procesy.
c) Vývoj regionální geografie. Její objekt, aspekt a cíle.
- 5 a) Geografické resp. krajinná sféra - definice, prostorové vymezení a složky. Význam a vzájemný vztah termínů "geografická" a "krajinná sféra".
b) Tvar a velikost Země. Vertikální, šikmá a horizontální sféra. Význam rovníku, obratníků a polárních kruhů vzhledem ke zdánlivému pohybu Slunce.
c) Etapizace vývoje prostorových teorií (období působení, hlavní představitelé a typické rasy).
- 6 a) Členění geografické resp. krajinné sféry. Pojmy "prostor" a "území". Krajina, krajinný systém.
b) Co je to subdukce? Uveďte příklady a lokalizujte je na mapě světa. Popište aspoň 2 její důsledky.
c) Teorie regionalizace - metodika a typologie socioekonomických regionů.
- 7 a) Postavení geografie v systému věd a její vnitřní strukturace. Dílčí disciplíny geografie.
b) Chemické složení atmosféry a její vertikální stratifikace. Výčet a charakteristika základních vrstev. Jejich funkce a vliv na krajinnou sféru.
c) Strukturace regionální geografie, místo regionální geografie v systému věd.
- 8 a) Význam geografie pro vědu, vzdělávání a praxi.
b) Hlavní diagnostické půdní horizonty.
c) Antropogeneze, struktura obyvatelstva světa podle ras, jazyka a náboženství.
- 9 a) Metodika šetření a zpracování statistických informací (základní kroky statistických šetření, tabelárního a grafického zpracování dat).
b) Pohyby Země a jejich charakteristika. Keplerovy zákony. Precese a nutace a jejich vliv na klima Země.
c) Dopravní cesty, uzly a sítě (základní pojmy a jejich hodnotící znaky - hierarchičnost, deviace, morfologie a hustota).
- 10 a) Geografická aplikace rozdělení četností (absolutní, relativní, kumulované) statistických jevů.
b) Vyjmenujte a popište kontinentální a regionálně geologické jednotky České republiky.
c) Základní jednotky studia regionální geografie a jejich vzájemný vztah. Vývoj a současné pojetí termínu "region".
- 11 a) Základní míry úrovně (střední hodnoty) a jejich využití při zpracování geografických informací.
b) Základní meteorologické prvky. Přehled, měrné jednotky a maximální možné hodnoty v krajinné sféře.
c) Demografická revoluce, vývoj počtu obyvatelstva světa, proces urbanizace
- 12 a) Základní charakteristiky variability, asymetrie a špičatosti a jejich geografické využití.
b) Vložte pojem "vertikální stupňovitost půd".
c) Vývoj lokalizačních teorií - hlavní představitelé a základní principy jejich přístupů.
- 13 a) Teoretická rozdělení náhodných veličin (zejména Gaussovo, binomické a Pearsonovo rozdělení).
b) Zákryty nebeských těles. zatmění Slunce a Měsíce. Podmínky těchto zákrytů, doba trvání, četnost a vliv na krajinnou sféru.
c) Klasifikace regionů

- 14 a) Časové řady (okamžikové, intervalové), jejich hlavní rysy, zachycení vývojových tendencí a příklady geografické aplikace (bazické a řetězové indexy).
b) Principy formování a činnosti vulkánu, typy vulkánu.
c) Demografická charakteristika jednotlivých světadílů.
- 15 a) Principy a míry hodnocení statistické závislosti náhodných veličin (vysvětlení regrese, korelace)
b) Globální cirkulace atmosféry. Frontální rozhraní. Typy front. Vzhled frontálních ploch a vývoj počasí na teplé, studené a okluzní frontě.
c) Vývoj teorií prostorového uspořádání - hlavní představitelé a základní principy jejich přístupů.
- 16 a) Obecné principy statistického testování (základní kroky a druhy testů).
b) Přehled půd České republiky.
c) Druhové členění dopravy podle předmětu, prostředku, cesty, vzdálenosti a zařízení. Světové dopravní systémy, vývoj železniční sítě.
- 17 a) Mapa, její definice a význam pro geografii. Třídění map a mapových děl. Rozdíl mezi obecně zeměpisnou a tématickou mapou.
b) Přímé a nepřímé důkazy rotace Země kolem své osy. Důsledky rotace.
c) Struktura a dynamika současného stavu obyvatelstva světa.
- 18 a) Souřadnicové systémy na Zemi (referenčním elipsoidu) a v zobrazovací rovině mapy. Charakteristika a způsob užití.
b) V čem vidíte rozdíly mezi pojmy "typ reliéfu" a "tvar reliéfu"?
c) Působení lokalizačních faktorů na rozmístění základních skupin světového průmyslu (těžební, hutnický, strojírenský)
- 19 a) Třídění kartografických zobrazení podle zkrácení, vzhledu zobrazovací plochy a polohy zobrazovací plochy vzhledem k referenčnímu tělesu.
b) Klima Země. Základní typy klimatických klasifikací. Charakteristiky Köppenovy a Alisovovy klasifikace.
c) Charakteristika přírodních, technicko-hospodářských a vojensko-strategických faktorů lokalizace dopravy.
- 20 a) Využití letecké fotogrammetrie při základním mapování. Princip fotogrammetrie a způsob leteckého snímání území.
b) Pojem biosféry a charakteristiky života.
c) Struktura regionu, jeho jádro a hranice. Hierarchie regionů.
- 21 a) Grafické prostředky vyjadřování mapového obsahu. Možnosti jejich vzájemného odlišení podle velikosti, výplně ap.
b) Důkazy oběhu Země kolem Slunce. Příčiny střídání ročních období.
c) Působení lokalizačních faktorů na rozmístění základních skupin světového průmyslu (chemický, spotřební, potravinářský).
- 22 a) Základní metody kartografického vyjadřování. Jejich přehled a způsob využití vybrané metody.
b) Uveďte základní charakteristiky kerného pohoří.
c) Jednotlivé obory světové dopravy (historické, tradiční a moderní), jejich význam a rozmístění.
- 23 a) Kartografická generalizace. Definice a faktory ovlivňující míru a způsob provedení generalizace mapového obsahu.
b) Klimatické změny Země. Předpokládané a prokázané příčiny klimatických změn na Zemi. Změna klimatu od počátku letopočtu.
c) Přístup, metodologie a základní metody regionální geografie.
- 24 a) Klad listů základní mapy České republiky. Způsob rozdělení území ČR ve všech měřítkových řadách a uvedení možných číselných označení map konkrétního měřítka.
b) Působení geografických faktorů prostředí.
c) Utváření sídelních jednotek a sídel vlivem geografického prostředí a historického vývoje.
- 25 a) Geografické informační systémy, definice, složky, využití v praxi
b) Orientace na Zemi. Souřadné soustavy. Zeměpisná síť.
c) Geografie rekreace a cestovního ruchu jako samostatná vědní disciplína (vývoj a předpoklady vzniku, vymezení cestovního ruchu a rekreace, základní pojmy). Klasifikace rekreace a cestovního ruchu (základní druhy a formy a jejich prostorové koncentrace).

- 26 a) Vektorový a rastrový model prostorových dat.
b) Popište tvary reliéfu v krasové oblasti, proč a jak vznikají.
c) Význam regionalizace a regionální geografie ve vědecké, společenské a vzdělávací praxi.
- 27 a) Geografické informační systémy (GIS) ve výuce.
b) Rozložení a zásoby vody na Zemi. Členění povrchového a podpovrchového vodstva. Základní hydrologické pojmy.
c) Geneticko-morfologická klasifikace venkovských sídel, typy plužin.
- 28 a) Dálkový průzkum Země, definice, princip vzniku družicových snímků, využití ve společenské praxi.
b) Životní formy rostlin a jejich společenstva.
c) Obecná charakteristika zemědělské výroby (její postavení ve světové ekonomice, oborová struktura, komplexní a odvětvové typologie).
- 29 a) Družicové systémy.
b) Čas na Zemi. Způsoby určování a měření času. Časová pásma. Letní čas. Mezinárodní datová mez.
c) Geografická regionalizace světa, světadílů a České republiky.
- 30 a) Dálkový průzkum Země ve výuce na základních školách a v přípravě učitelů přírodních a společenských věd.
b) Jaké znáte typy průlomových údolí a jak vznikají?
c) Funkční klasifikace měst, topografická a geografická poloha.
- 31 a) Globální poziční systémy.
b) Pohyby hydrosféry Země. Malý a velký vodní oběh. Oceánské proudy, dmутí oceánské vody, druhy a charakteristika vln.
c) Geografická charakteristika jednotlivých oborů zemědělské výroby (druhy kulturních plodin či hospodářských zvířat, jejich geneze a současné rozšíření, světový rybolov). Geografie hladu a její přístup ke globálním problémům.
- 32 a) Geoinformatika, definice, uplatnění geoinformatiky ve školách v souvislosti s "Rámcovým vzdělávacím programem"
b) Biogeografické členění Země a biomy.
c) Geografie obchodu a služeb jako samostatná disciplína (vznik, teoretický základ, základní úkoly).
Prostorová diferenciacie světového obchodu.